

60

2020.48.hét

Szombat 595-605

2. §

A MEGFESZÍTETT JÉZUS HALT MEG

I. Jézus pere

A ZSIDÓ HATÓSÁGOK MEGOSZTOTSÁGA JÉZUSSAL KAPCSOLATBAN

595 Jeruzsálem vallási vezetői között nemcsak a farizeus Nikodémus [\[421\]](#) és a gazdag tanácsstag, Arimateai József volt, akik titokban Jézus tanítványai voltak, [\[422\]](#) hanem már korán nézeteltérés alakult ki Jézus körül, [\[423\]](#) annyira, hogy közvetlenül a szenvedés előtt Szent János elmondhatta: "a fejedelmek közül sokan hittek benne", bár még nagyon tökéletlen hittel (Jn 12,42). Egyáltalán nem meglepő, hogy közvetlenül pünkösöd után "a papok közül is sokan engedelmeskedtek a hitnek" (ApCsel 6,7), és egyesek "a farizeusok közül lettek hívővé" (ApCsel 15,5), úgyhogy Szent Jakab mondhatta Szent Pálnak: "Látod, testvér, hány ezren vannak a zsidók között, akik hittek, és buzgón megtartják a Törvényt" (ApCsel 21,20).

596 Jeruzsálem vallási vezetői a Jézussal szemben alkalmazandó eljárás tekintetében nem voltak egy véleményen. [\[424\]](#) A farizeusok kiközösítéssel fenyegették meg azokat, akik Jézust követnék. [\[425\]](#) Azoknak, akik attól féltek: "valamennyien hinni fognak benne, és jönnek a rómaiak, és elveszik tőlünk a helyet és a népet!" (Jn 11,48), a főpap Kaifás prófétálva mondta: "jobb nektek, ha egy ember hal meg a népért, és nem vész el az egész nemzet!" (Jn 1,50). A főtanács, miután Jézust halálra ítélte [\[426\]](#) mint istenkáromlót, mivel nem volt joga a kivégzéshez, [\[427\]](#) Jézust átadta a rómaiaknak, és politikai lázadással vádolta, [\[428\]](#) ami a "zendülés" (Lk 23,19) miatt vádolt Barabbáshoz tette Őt hasonlónak. A főpapok is politikai fenyegetésekkel kényszerítik Pilátust, hogy Jézust halálra ítélje. [\[429\]](#)

A ZSIDÓK JÉZUS HALÁLÁÉRT KOLLEKTÍVEN NEM FELELŐSEK

597 Figyelembe véve Jézus perének történeti összetettségét, ami az evangéliumi elbeszélésekből kiviláglik, továbbá bármekkora a per résztvevőinek (Júdás, a főtanács, Pilátus) személyes bűne, amit egyedül Isten ismer, a jeruzsálemi zsidók egyetemességét nem lehet felelőssé tenni -- a fölbujtott sokaság kiabálása, [\[430\]](#) illetve a pünkösöd utáni megtérésre buzdító beszédekben elhangzó,

mindenkinek szóló szemrehányások ellenére sem. [431] Amikor Jézus a kereszten megbocsátott [432] -- és az Ő nyomában Péter is --, a magyarázatot a jeruzsálemi zsidók és vezetőik "tudatlanságában" [433] jelölte meg. Még kevésbé szabad a nép "az ő vére mirajtunk és gyermekeinken" (Mt 27,25) kiáltásából -- ami egy jóváhagyási formula [434] -- kiindulva a felelősséget térben és időben más zsidókra kiterjeszteni:

Az Egyház a II. Vatikáni Zsinaton ugyanígy nyilatkozott: "Mindaz, ami az Ő szenvedésében történt, sem az akkor élő zsidóknak, sem a mai zsidóknak nem számítható be megkülönböztetés nélkül. (...) a zsidókat (...) nem szabad Istentől elvetettnek vagy átkozottnak tekinteni, mintha ez következne a Szentírásból." [435]

KRISZTUS SZENVEDÉSÉNEK AZ ÖSSZES BŰNÖSÖK SZERZŐI VOLTAK

598 Az Egyház hitének Tanítóhivatalában és szentjeinek tanúságában soha sem feledkezett meg erről az igazságról: "minden büntetésnek, amit (Krisztus) elviselt, szerzői és szolgálói a bűnösök voltak". [436] Tekintettel arra, hogy bűneink magát Krisztust érik, [437] az Egyház nem vonakodik a legsúlyosabb felelősséget Jézus kínszenvedéséért a keresztényekre róni, amit ők nagyon gyakran egyedül a zsidókra hárítottak:

"Ez a bűn mindazokat terheli, akik a bűnökbe gyakrabban beleesnek. Ugyanis mivel bűneink hajtották az Úr Krisztust a kereszthalálba, kétségtelenül akik bűnökben és viciumokban fetrengenek, amennyiben rajtuk áll, önmagukban újra megfeszítik Isten Fiát, és csúfot üznek belőle. Ez a vétség a mi esetünkben súlyosabb, mint a zsidók esetében volt, hiszen, ahogy az Apostol mondja, ők, ha fölismerték volna, soha nem feszítették volna keresztre a dicsőség Urát (1Kor 2,8); mi pedig valljuk, hogy ismerjük Őt, és mégis tetteikkel megtagadva szinte erőszakos kezét emelünk." [438]

"Nem is a démonok feszítették keresztre Őt, hanem te feszítetted meg, velük együtt, és újra mindig megfeszítetted, amikor örömet leled a viciumokban és a bűnökben." [439]

II. Krisztus megváltó halála az üdvösség isteni tervében

"JÉZUST ISTEN HATÁROZOTT TERVE SZERINT ÁRULTÁK EL"

599 Jézus erőszakos halála nem szerencsétlen körülmények összjátékának gyümölcse volt. Isten tervének misztériumához tartozik, ahogy ezt Szent Péter már első, pünkösdi beszédében a jeruzsálemi zsidóknak elmagyarázta: Ezt az embert "Isten elhatározott terve és előretudása szerint" (ApCsel 2,23) árulták el. Ez a bibliai kifejezésmód nem azt jelenti, hogy azok, akik Jézust "elárulták", [440] egy Isten által előre megírt jelenet passzív végrehajtói lettek volna.

600 Az idő minden pillanata a maga aktualitásában jelen van Istennél. Ő tehát a maga "eleve elrendelésének" örök tervét meghatározza úgy, hogy belefoglalja minden egyes ember szabad választását az Ő kegyelmére: "Mert valóban összefogott ebben a városban Heródes és Poncius Pilátus a pogányokkal és Izrael népével [441] a Te fölkent szent szolgád, Jézus ellen, hogy végrehajtsák azt, amit hatalmad és akaratom előre elhatározott" (ApCsel 4,27--28). Isten az ő vakságukból eredő cselekedeteket megengedte, [442] hogy a maga üdvözítő tervét megvalósítsa. [443]

"MEGHALT BŰNEINKÉRT AZ ÍRÁSOK SZERINT"

601 Ezt az "Igaz Szolga" [444] megölésére irányuló isteni tervet az Írás előre hirdette mint az egyetemes megváltás misztériumát, azaz az embereket a bűn rabszolgaságából kiszabadító megváltását. [445] Szent Pál egy hitvallásban, amelyről azt mondja, hogy úgy "kapta", [446] megvallja, hogy "Krisztus meghalt a bűneinkért az Írások szerint" (1Kor 15,3). [447] Krisztus megváltó halála egész különlegesen teljesíti be a szenvedő Szolgáról szóló jövendölést. [448] Maga Jézus életének és halálának értelmét a szenvedő Szolga fényében mutatta meg. [449] Föltámadása után az Írásoknak ezt az értelmezését adta az emmauszi tanítványoknak, [450] majd maguknak az Apostoloknak. [451]

"ISTEN ÉRTÜNK BŰNNÉ TETTE ŐT"

602 Következésképpen Szent Péter az isteni tervbe vetett apostoli hitet így fejezheti ki: "Tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki az atyáitoktól rátok hagyományozott értéktelen életmódból, hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak a drága vére árán. Ő előre, már a világ teremtése előtt kiválasztatott, de csak az utolsó időkben jelent meg miattatok" (1Pt 1,18--20). Az emberek áteredő bünt követő bűneinek büntetése a halál. [452] Amikor tulajdon Fiát szolga alakjában [453], tudniillik az elesett és a bűn miatt halálra szánt emberség formájában [454] küldte el, Isten "Őt, aki bünt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazságossága legyünk Őbenne" (2 Kor 5,21).

603 Jézus nem ismerte az elvetettséget, mintha Ő maga vétkezett volna. [455] De a megváltó szeretetben, mely Őt mindig egyesítette az Atyával, [456] Istentől való bűnös eltévelyedtségünkben úgy magára vett bennünket, hogy a nevünkben elmondhatta a kereszten: "Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?" (Mk 15,34). [457] Mivel ennyire hozzánk, bűnösökhöz kötötte Őt, Isten "saját Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért áldozatul adta" (Róm 8,32), hogy "Fia halála által kibéküljünk ... Istennel" (Róm 5,10).

ISTEN A KEZDEMÉNYEZŐ AZ EGYETEMES, MEGVÁLTÓ SZERETETBEN

604 Isten azért, hogy a bűneinkért odaadja a Fiát, nyilvánítja, hogy az Ő ránk vonatkozó terve a jóakaró szeretet terve, mely minden érdemünket megelőzi: "Ebben áll a szeretet, nem mintha mi szerettük volna Istent, hanem hogy Ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelésül a bűneinkért" (1Jn 4,10). [\[458\]](#) "Isten azonban azzal ajánlja irántunk való szeretetét, hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt értünk" (Róm 5,8).

605 Ez a szeretet nem ismer kivételt. Jézus erre az elveszett bárány példázatának záradékában emlékeztetett: "Ugyanígy mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elvesszen e kicsinyek közül" (Mt 18,14). Állítja, hogy "életét adja, váltságul sokakért" (Mt 20,28). Ez az utóbbi kijelentés nem leszűkítő értelmű: az emberiség egészét állítja szembe a Megváltó egyetlen személyével, aki odaadja magát, hogy megmentse azt. [\[459\]](#) Az Egyház az Apostolok nyomán [\[460\]](#) tanítja, hogy Krisztus kivétel nélkül minden emberért halt meg: "Nincs, nem volt és nem lesz olyan ember, akiért (Krisztus) ne szenvedett volna". [\[461\]](#)